

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Media en Creatieve Industrie
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
32383665

Uw brief
07 april 2022

Uw referentie
2022Z06892

Datum 9 mei 2022

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van de leden Wuite en Sjoerdsma
(beiden D66) over het bericht 'Slob: Media in Caribisch Nederland
helpen zichzelf te versterken'

Hierbij stuur ik u, mede namens de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties, de antwoorden op de vragen van de leden Wuite en
Sjoerdsma (beiden D66) over het bericht 'Slob: Media in Caribisch Nederland
helpen zichzelf te versterken'.

De vragen werden ingezonden op 7 april 2022 met kenmerk 2022Z06892.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gunay Uslu

De antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Wuite en Sjoerdsma (beiden D66), mede namens de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over het bericht 'Slob: Media in Caribisch Nederland helpen zichzelf te versterken' met kenmerk 2022Z06892, ingezonden op 7 april 2022.

Onze referentie
3 2 383665

Vraag 1:

Bent u bekend met het bericht 'Slob: Media in Caribisch Nederland helpen zichzelf te versterken'?¹

Antwoord 1:

Ja.

Vraag 2:

In hoeverre is in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba sprake van een sterke en onafhankelijke lokale media?

Vraag 3:

In hoeverre is in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba sprake van onafhankelijke journalistieke controle op het openbaar bestuur?

Antwoord 2 en 3:

In het aangehaalde artikel wordt een onderzoek genoemd dat inderdaad inmiddels is afgerond. In het onderzoek wordt een analyse gemaakt aan de hand van de UNESCO-indicatoren voor ontwikkeling van een vrije, gezonde mediasector. De onderzoekster heeft dit eerder al toegepast op Aruba en Curaçao. Nu is dat ook voor Caribisch Nederland gedaan. Aanvullend zijn mensen werkzaam in de mediasector bevraagd naar hun behoeftes en opvattingen ten aanzien van het functioneren van de mediasector op de drie eilanden. In mei wordt het onderzoek aan de journalistieke sector van Caribisch Nederland gepresenteerd, door de coronabeperkingen moest dat worden uitgesteld.

Uit de onderzoeksresultaten komt het volgende beeld naar voren. De journalistieke sector is relatief groot, gezien de bevolkingsomvang en in vergelijking met lokale media in Europees Nederland. Dit is met name het geval op Bonaire, op Saba en Sint Eustatius is de journalistieke sector aanzienlijk kleiner. Desalniettemin zijn er ook zorgen. Niet alle journalisten ervaren journalistieke onafhankelijkheid. Commerciële en politieke actoren proberen de media soms te beïnvloeden. Een deel van de journalisten ervaart een noodzaak tot zelfcensuur en vindt het moeilijk de "waakhondfunctie" te vervullen. Er is dan ook een behoefte aan professionalisering. Desgevraagd noemen de journalisten o.a. trainingen op het gebied van interviewen, journalistieke onderzoeksvaardigheden, netwerkvaardigheden e.d. Na definitieve oplevering zal ik hier verder op in kunnen gaan. Zie het antwoord op vragen 6 en 7.

Vraag 4:

Onderschrijft u het belang van sterke en onafhankelijke media om de weerbaarheid van de democratische rechtsstaat te garanderen?

Vraag 5:

Bent u van mening dat onafhankelijke journalistieke controle op het openbaar bestuur een positief effect op de kwaliteit van het openbaar bestuur kan hebben?

Antwoord 4 en 5:

¹ DossierKoninkrijksrelaties, 15 november 2021, <https://dossierkoninkrijksrelaties.nl/2021/11/15/slob-media-in-caribisch-nederland-helpen-zichzelf-te-versterken/>

Ja, de journalistiek is een belangrijk middel om mensen geïnformeerd te houden over wat er zich in hun leefomgeving afspeelt. Kritische journalistiek helpt om de inwoners te informeren. Het publieke debat is gebaat bij onafhankelijke journalistiek. Burgers kunnen zo zelf een mening vormen over belangrijke ontwikkelingen. Dat is eens te meer relevant als dat hun eigen leefomgeving raakt.

Onze referentie
32383665

De media hebben een dubbele signaleringsfunctie. Enerzijds voor de bevolking om geïnformeerd te worden over wat er gebeurt en leeft in de politiek en het openbaar bestuur en anderzijds voor de politiek en het openbaar bestuur over wat er gebeurt in de samenleving en leeft bij de bevolking. Sterke en onafhankelijke media zijn van belang om deze rol goed in te kunnen vullen. Hierbij is met name de waakhondfunctie van de media relevant: in een democratische samenleving behoren de media de politiek kritisch te volgen en politici aan te spreken als er iets niet goed gaat. Tegels lichten, onderzoek doen en vragen stellen vormen de kerntaken van de journalistiek in een democratische rechtsstaat.

Vraag 6:

In hoeverre heeft het versterken en professionaliseren van de lokale journalistiek op de BES-eilanden uw aandacht en maakt het deel uit van uw beleidsinzet de komende kabinetsperiode?

Vraag 7:

Welke stappen zijn reeds gezet naar aanleiding van het inventariserend onderzoek en het bijbehorende stappenplan, waarnaar wordt verwezen door voormalig minister Slob in het voornoemde artikel?

Antwoord 6 en 7:

Gezien het belang dat ik hecht aan het versterken van de lokale journalistiek in Europees Nederland, vind ik dat de journalistiek in Caribisch Nederland daarbij niet kan achterblijven.

Zoals al aangegeven in het antwoord op vraag 2, wordt het uitgevoerde onderzoek in mei aan de journalistieke sector van Caribisch Nederland gepresenteerd. Ik verken de opties om de journalistiek in Caribisch Nederland te versterken en te professionaliseren, op basis van de behoeftes van journalisten. Deze behoeftes komen nadrukkelijk naar voren in het onderzoek, wat ik als basis gebruik voor het te ontwikkelen plan van aanpak.

Daarbij heb ik oog voor de (kennis)positie van de individuele journalist en wil ik de journalisten equiperen om het werk goed te kunnen doen. Lokale kennis wordt hierbij nadrukkelijk betrokken, net als de kennis over het professionaliseren van lokale journalistiek die er in Europees Nederland is opgedaan.

In dit stadium kan ik dit nog niet verder concretiseren. Zodra het plan gereed is, zal ik de Kamer hierover nader informeren. Ik zal dat in ieder geval doen voorafgaand aan de mediabegrotingsbehandeling. Dan zal ik ook het onderzoek meesturen.